

Helsingfors Tidningar

N:o 146.

Onsdagen den 27 Juni

1866.

Pris: hel årgång 16 m.; half årgång 8 m.; fjerdedels årgång 4 mark. — Annonser a 8 penni för petitrab emottagas i hrr Wasenius & Co bokhandel.

QUID VERUM ATQUE DECENS CURO ET ROGO.

Helsingfors Tidningars byrå är: Antons-gatan 27, 2 trappor; öppen för besök kl. 9 — 11 f. m. och 4—7 e. m.

På **Helsingfors Tidningar** för sednare hälften af innevarande år, emottages prenumeration i Wasenius & Co bokhandel i Helsingfors, för half årgång med 8 Mark fjerdedels " 4 " en månad " 1 m. 40 p. samt å landets samtliga postkontor: för half årgång med 10 Mk 40 p. " fjerdedels " 5 " 20 "

Dagliga.

Onsdag 27 Juni. Kl. 6—7 e. m. Föreläsning i öppet.

Kl. 7 e. m. Musikalisk föreläsning i Brunnsbuset. **Torsdag 28 Juni.** Kl. 10 f. m. och 4 e. m. Auktion å lösegendom, lerpor, tändsticker m. m.

Väntade ångbåtar.

I dag: "Sibbo" fr. Lovisa. Kl. 4 e. m. "Greve Berg" fr. Stockholm och Åbo. Kl. 5 e. m. "Aura" fr. Wiborg och Petersburg. I morgon: kl. 11 f. m. "Borgå" fr. Borgå.

Afgående:

I dag: kl. 3 e. m. "Aina" och "Ilo" t. Söderkulla och Sundsberg. Kl. 5 e. m. "Borgå" till Borgå. I morgon: kl. 4 morg. "Aura" t. Åbo och Stockholm. Kl. 6 f. m. "Greve Berg" t. Wiborg och Petersburg. Kl. 9 f. m. "Sibbo" till Lovisa.

Bref från Stockholm.

Nationalmuseum.

Bland de föremål, hvilka i den svenska hufvudstaden främst tilldragit sig allmänna uppmärksamheten, är otvivelaktigt det vackra nationalmuseum. Den som för något år sedan besökt Stockholm och nu återkommit, har angenämt öfverraskats att se detta palats numera stå alldeles fritt, omgifvet på twenne sidor af en präktig fastbyggnad af granit, hvarifrån huset speglar sig i wattenet. Näst flötter är det den dyraste byggnad i Sverige, uppförd till stor del af marmor, och har kostat 2,200,000 riksdaler. Men så äger äfwen Sverige nu ett museum, der de förut spridda rika konstaterna kunna uppställas, för att höja nationalkänslan.

Under de första dagarne af industriutställningen såg man icke några större mäsor af besökare på en gång begifwa sig till nationalmuseum. Trött af en mådosam vandring bland järnredskaper, wäfnader, åkdon och tusende andra föremål, stannade fremlingen att med en af de små ångbåtarne från Strömparterren stynna bort till Djurgården, der man under trädens skugga fick vederwänta sig med wänt och torrt. Det blefwe alltför stor måda att försöka räkna alla de punschbuteljer som läto sina idrar rinna under Bellmans et och på andra wälbekanta ställen. Men wi låta oss ej uppehållas af dessa jorbiffa häfwor. Från foten af Gustaf III:s staty sätter sig "Strömvarlen" öfwer till Museum nästan hwilken minut wi helst önska. Låt oss följa hans mening.

På den smaltfulla hufvudfacaden åt strömmen finner man i åtskilliga nischer marmorstatyer af Tessin och Sergel, samt byster af Ehrenstrahl, Fogelberg, Linné, Tegné, Wallin, Bergelius. Geijer, som ur det förflutnas glömfsta dragit fram så mycket för Sverige dyrbart, följer man förgäfwes. Så mycket mera nationell är den första anblicken wid inträdet i den präktiga westibulen, hwilken förförigt till stil påminner om trappgången till nya museum i Berlin. Twå hwita marmortrappor leda upp till öfra wåningen; de towa wäggarne wänta på frestomålningar af sin Kaulbach. Det är i denna westibul som man uppställt Fogelbergs bekanta mästerverk, de ständinawissa gutabilderna. Tänkarn och frigarn Ödén står till höger, Thor, den råa naturkraften, står till wänster wid trapporna. Öfra wåningens westibul, midtemot hufvudgången, och blickande ned på de andra står Valter, "hjudante

of wälkomna i detta konstens nordiska tempel". Det är i sanning ej på många ställen den nationella konstens helg dom kan genast wid inträdet uppvisa nationens religiösa föreställningar så wärdet förtroppligade. Det är en bbrjan som lofwar något.

Midt för hufvudgången, under Valters stob är inträdet till bottenwåningen, der fornsamlingarne äro uppställda. Wi kunna litwål nu ej uppehålla oss med dem. Vitask måste wi förbigå den andra wåningen, upplåten hufvudsakligast åt det f. l. stenmuseum som förut förwarades på kongl. flottet. Deribland förekommer den sofwande Endymion, ett herrligt arbete från antiken, af Gustaf III inköpt i Italien. Wi måste stynna för att kasta en blick på den för sommar föranställda nordiska konstutställningen. På marmortrappor stiga wi upp till den öfwersta westibulen. På trappans stowväggar äro inmurade afstjuningar i gips efter Parthenonfrisen samt några basreliefer från antiken. Öfwerit i westibulen, i nischer med rödbrun botten lit den i Thorwaldsens museum i Köpenhamn, stå de nu utställda skulpturarbetena. Till wänster då man kommit upp ser man en kolossal staty i gips. Det är modellen till Engelbrekt stoden i Drebro af Dwarnström, ett werkligt konstverk. Midtemot står den kolossala bysten af Gustaf Wasa, äfwen af Dwarnström, uppställd i Westersås. Samme mästare har ännu utställt twå marthyrer, en man och en qwinna i det ögonblick de warförlifwa de wilra djur som stola sönderflita dem, samt Lofe, som hjälper öfber att sigta på Valter. Bland wänster och bland alla skulpturarbeten fästes dock förnämsta uppmärksamheten wid Molins ryktbara Wälte-spännare. De äro utställda i en rymlig pelarsal med en chorist utbyggnad. I denna om en kyrka påminnande sal står i kolossal gipsafbildning Wälte-spännarne alldeles ensam i sin kamp på lij och död.

Följer man den öftra westibulen så se wi bland danska skulpturarbeten främst Wisen d. ä. s. "wredgade Altarens" en herrlig staty i marmor, samt af den samme en tiggargosse. Derifran har hitfärdt sin "Pantherjägare". Danskarne utmärka sig isynnerhet för sina porträttbyster. Af Wisen d. ä. finnes jemte andra en utmärkt byst af biskop Thomander, af Wisen d. h. en på Caprera utöfwd byst af Garibaldi. Prior har utställt en "Amor och Psyche". Bland normännens framträder äfwen inom skulpturen ett skarpt uttryckt nationellt drag. Af Borch ser man en förträfflig bägghytt i det ögonblick han spänner bågen, en flicka som underlöfer äga, en annan kallad "öfverrasningen"; med häpen uppsyn sthyler hon sig med sina läder. Gostimod har bland andra utställt en sätterflicka, Buda en badande, Bergslien och Fladager byster m. m. I denna afteflning är Finland ganska wäl representeradt genom Runebergs förträffliga Silenus och Bacchanterna, samt Sjöstrands Kullerwo som barn; stada att ej Kullerwo med swäret kunde wara med.

Jag måste för denna gång lemna målningssafdelningen alldeles åsido. Det första intryck man efter en hastig vandring genom utställningen ersar är dock, att Finland i konstwäg jemförelsewäs är kanste bättre representadt än wid industriutställningen. Men hwar är har hr Ekman hitfärdt så mycket mytologi?

Helsingfors.

— Nedsatt tull på ben och benmjöl. Uppå gjord underdånig framställning har f. senaten, för att till någon del befördra ökad tillfälle till förwärf för den af mjöwer en nödliande befolkningen inom Uleåborgs, Wasa, Kuopio, St. Michels och Wiborgs län, tillåtit att den för export af ben och benmjöl i nädiga tungöreflens den 18 Februari 1861 teska waror åfätte tullafgift af sex lofel löspundet, må för innevarande år nedsättas och beräknas till trehjedelen deraf eller åtta penni för löspundet.

— Förvaltning af spaumålslånemagasin.

Den 4 innevarande Juni har f. senaten, på derom gjord ansöknig, tillåtit delegarene i Mesluby södens spaumålslånemagasin att hädanefter förwalta nämnde magasin utan den i Kejslerliga tungöreflens af den 23 Mars 1857 förefskrifna och styrelsen förbehållna kontroll, hwilken förty kommer att upphöra, litwål böra magasinbeläggarene iakttaga förefskriften i kejslerliga förordningen den 12 December 1864 derom att magasinets nuwarande tillgångar ej må minstas utan: bertill utwerkladt tillstånd. — Samma dag har kejslerliga senaten, under enahanda wittor, tillåtit Rihetelyswaara södneboer att framdeles utan kontroll från styrelsens sida förwalta församlingens spaumålslånemagasin, äfwen som wederbörande till efterwäntelse, gillot och fastställt ett af Sullawa södneboer [wid allmän stamma den 18 Juni sistförflidet är antagit förslag till reglemente för förvaltningen af spaumålslånemagasinet i nämnde församling; esgönde magasinbeläggarene litwål iakttaga förefskriften i kejslerliga förordningen den 12 December 1864 derom att magasinets nuwarande tillgångar ej må minstas utan bertill utwerkladt tillstånd, äfwen som att de anbringa i berörde reglemente, hwarom delegarene framdeles kunna öfwerenskomma, böra till kejslerliga senatens pröfning och fastställelse öfwerlemnas.

— Petäljwesi den 18 Juni. (Korresp.) Allmän klagan om penninge brist, miswärt och sjuklighet förspörjes äfwen från wår landsort. De redan i år 1857 på hwarandra följande miswärtarene hafwa nästan helt uttömt wår penninge- och spaumålslåneförråd, så att man med tillhjelp af lån och åter lån hjälpt sig fram så godt man kunnat. Betänkte på egen bergning hafwa hemmansegarene nödgats infränna sina arbetsföretag till de minst möjliga, hwarföre flere ibland den obefutna befolkningen, isynnerhet qwinnor och barn, äro arbets- och brödlösa. Nervefbern, som lagt mången på sjufängan, ökar eländet. Det är ej sällsynt att måta af hunger och feber förbletande och i trasor hölja gestalter staplande fram från gård till gård, under det andra anstränga sina krafter att med bark och mosfa emotstå hungerns och feberns påtryckningar. Tiggeriet har tilltagit i betydliga dimensioner, men förtjensten är liten. Det enda underlöfd wi i år fått, är tolf mottor mjöl, upplånade af staten. Wist fantt att hemmansegarene ännu berga sig med tillhjelp af lån, äfwen som att ständigt förråd af mjöl funnits att tillgå hos wår landthandlande, men hwarmed förfäffa sig denna nödwändighetsartikel? Det är slut med den fattiges kredit och pengor äfwen som med förhoppningarne om underlöfd, då länets nödliande tydes hafwa blifwit utelutna från lydligare lottade landemans deltagande (litwist med ränta då det finns egna tillgångar,) och något lån från underlöfssonden ej heller kunnat betingas på andra wittor, än församlingens solidariska borgen, sex procent ränta och twå års betalningstid. På dessa wittor torde ett lån för så nyttigt ändamål, som fattigas underlöfdjande, kunna erhållas från hwilken annan fond som helst med kapitaler, uen huruvida länets skall kunna honoreras, då inbetalningstiden infaller, är en annan fråga. Då nöd och brist herrskar på mången ort, och länets underlöfssond har disponibla 64,000 mark samt under närwarande tid skall riktas med räntelöfotter, så kan man ej rätt fatta huruvida den samma nu motwarar sitt ursprungliga ändamål. Det sparar för kommande, kanste ännu swårare pröfwotider eller anses den närwarande ej påfalla någon hjelp, åtwinstone hos oss, måhända derföre att wi hushållat med för tre år sedan hit förärade underlöfssmedel, och emelertid utsudar mången sin sista sud under hungerensöden. Förtröstansfullt ser man emot den kommande föröden, men kanste skall döden redan besjörrinnan hafwa afmejat mången förödenman".

— Från Björneborg strifwes i ortens blad. Wristen på lopparkitjemynt har nu återigen på denna ort begunnit göra sig särdeles känbar. Litet hwar behöfwer för de dagliga småbehöfwens tillfredsställande lopparkit, emedan numera föga någon åtdöjer sig med den ojemna liwid, som bristen derpå åtdöfkommer. Måtte

derföre detta behof, såwidt det står i regeringens magt, snarligen här blifwa afhjelpat.

— Svalfvelregu. I "B:borg" för b. 23 läses: I går ströxt efter kl. 12 på dagen såg man under den starkaste wärme man denna wår härstädes haft, himmelen helt hastigt från ett till winden motsatt håll mulna till, och snart begynte ett regn, som först war swagt men sedan tilltog och under omwärlande häftighet forträtte en qwart timme. Derwid war ingenting att fästa sig wid, emedan regn under dessa tider hört till ordningen för dagen. Men länge dröjde det ej innan man sann skal wara att derwid jästa affeende. Man sann nemligen i käl, som stätt ute och från taf och rännor mottagit watten, att hela ytan af deras innehåll be-täcktes af ett fint gult mjöl, sam efterhand, sedan watten bragts i rörelse, drog sig till lårlets bräddar och längs dessa bildade ett fullständigt fringöpande bräm. Äfwen på watten-pussar, hwilka samlat sig på gårdar och gator, såg man samma fenomen. Det dröjde heller ej länge innan hela luften antog en fin lukt af swafwel, hwilken blef känbarare något längre fram på aftenen. — Sedan swaflet sålunda wärfat sig höra till de möjligheter, som kunna falla öfwer oss från himmelen, så bör ej heller elden betwiflas. Men blir det engång fråga om begge förenade betänkt dit lefworne du stundiga stad!

— Wiborg 23 Juni. Sjukligheten i staden är fortfarande stor. De allmänna förefor-mande sjukdomar äro magtatar och nervefer Wäl hafwa på sednaste tid sjukdomsfallen; warit i stigande, men deremot har nervefer tilltagit i intensitet, i det den ofta uppträder under form af fläckfeber. De sjukas antal å de ursprungligen för qwinnor och barn inwäntat provisionela sjukhuset uti Dieliskö gård i St. Petersburgska förstaden, tillsammans med dem å det nyligen i samma gård öppnade lazarettet för patienter af mantön warierar emellan 80 och 100. Wädrer har sedan en weda warit särdeles warmt och wacker. Sadesårkrarne äro herrliga, rågen står i az och lofwar god förb, blott blomningstiden blir gynnansam. Ångarne stå sig bra, der ej ångmasken anställt härjningar, hwilket tywärt inträffat på flere håll, särdeles i nedderna närmast norr om staden. (w. t.)

— Karelen 14 Juni. Årseamen wid lärowerken i Joensuu anställes den 30:de och 31:sta Maj i öfwerworo af h. h. hr biskopen. Samtidigt stilde sig rektor Alander som blifwit utnämnd till kyrkoherde i Aguniemi ifrån sin förwa befattning, till stor saknad för både skola och församling, hwilken så godt som under hans ögon och hans 15 åriga nitiska werksamhet uppwurit och utweklat sig. Den högre elementarstolan har hittills utgjorts af tre, men kommer ifrån nästa termins början att utgöras af fyra klasser. Ehuru den i trakten rådande fattigdomen icke kan annat än menligt werka på affärerna, hwaraf äfwen några fallissementer warit en följd, tydes staden litwist gå framåt. Äfwen stans lilla flotta har i år ökat sig med ett större ångfartyg "Wänämöinen" och en ångslup "Jmpi." Den sednare gör hwarje weda twenne reguliera turer emellan Joensuu och Nyflott samt anlöper på både fram och åter: esan Bräkylä, Libelitz, Puhois, Wuokala och Enonkosti. Nyh heimtade den hem ifrån Nyflott den till sommarferierna återwändande ungdomen, hwilken på trenne dhgn fullgjorde sin resa ifrån Helsingfors till Libelitz.

Ångwexterna se förswarligen lofwande ut, dock har swallisen gjort på sina ställen någon, om och ringare, stada. Hos den fattigare befolkningen har wårjäden ända hittills blifwit fördröjd och det i brist på utfäde, den de litwist i dessa dagar få låna ur kronomagasinets.

Fattigdomen, en följd af arbetel har fortfarande warit tryckande. Wisserstigen woro 6,000 mark anslagne till en wägabyggnad ifrån Sotkuma till Joensuu, men emedan 1,000:de personer dagligen trängde sig till arbetet kunde härmed enligt uppgift endast i 10 dhgn fortsättas. Sjukligheten och teraf förantledt döelighet hafwa warit

